

Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky

Materiál na rokovanie
Snemu KOZ SR
PER ROLLAM
21.10.2021

NÁVRH

na obsahové, organizačné a finančné zabezpečenie protestného zhromaždenia na podporu kolektívneho vyjednávania vo verejnej a štátnej službe a na podporu zvyšovania miezd, platov a životnej úrovne

Predkladateľ:

Predstavenstvo KOZ SR

Návrh uznesenia:

Snem KOZ SR

I. p r e r o k o v a l

„Návrh na obsahové, organizačné ...“

- bez pripomienok
- s pripomienkami

II. s c h v a ľ u j e

- návrh na zabezpečenie protestných pochodov
- návrh na finančné zabezpečenie protestných pochodov

Spracovala:

Martina Nemethová
riaditeľka Kancelárie KOZ SR

Bratislava október 2021

Protestné zhromaždenie na podporu kolektívneho vyjednávania vo verejnej a štátnej službe a na podporu zvyšovania miezd, plátov a životnej úrovné 2021

Predkladacia správa

KOZ SR zastrešuje kolektívne vyjednávanie vyššieho stupňa vo verejnom sektore a v štátnej službe. Vzhľadom na nepriaznivé platové hodnotenie zamestnancov verejného sektora je pre KOZ SR najdôležitejšie vyjednať čo najlepšie platové podmienky, najmä odstrániť nivelizáciu plátov. V roku 2021 sa z dôvodu vysokých dosahov pandémie na štátny rozpočet však nepodarilo vyrokovať navýšenie platových taríf.

Na prvé kolo kolektívneho vyjednávania kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa pre verejnú a štátnu službu pre rok 2022 KOZ SR predložila požiadavku navýšenia platových taríf štátnych zamestnancov a zamestnancov pracujúcich vo verejnom záujme o 13 %, čo by zohľadnilo nielen infláciu, ale aj prepád platových taríf oproti rastu minimálnej mzdy za posledné dva roky. Rovnako sme požadovali zachovanie tzv. sociálnych benefitov na rovnakej úrovni ako v roku 2021, plus zvýšenie doplnkového dôchodkového poistenia vo výške príspevku zamestnávateľa na najmenej 3% z objemu zúčtovaných plátov zamestnancov zúčastnených na doplnkovom dôchodkovom poistení.

Napriek sľubom z minuloročného kolektívneho vyjednávania, že východisková pozícia na zvýšenie tarifných plátov bude minimálne na úrovni inflácie, predstavitelia štátu neakceptovali našu požiadavku na zvýšenie plátov a ani nepredložili žiaden iný návrh. Opätovná nulová valorizácia je absolútne neprijateľná, preto v tejto súvislosti, ako aj so zhoršujúcou sa sociálno-ekonomickou situáciou obyvateľov Slovenska, sa KOZ SR rozhodla, za podpory všetkých členských odborových zväzov, zorganizovať v deň konania 2. kola kolektívneho vyjednávania a počas neho protestné zhromaždenie, a to:

- **27. októbra 2021 na Námestí Slobody v Bratislave (pred Úradom vlády SR)**
so začiatkom o 14.45 hod.

**účastníci protestu budú symbolicky označení čiernou stužkou, rovnako ňou budú označení aj podporovatelia aktivity na svojich pracoviskách, ktorí sa nemôžu osobne protestu zúčastniť*

Prehľad požiadaviek KOZ SR vyplývajúcich z Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa v štátnej službe na rok 2022:

- **Skrátenie služobného času** na 37 a ½ hodiny týždenne pri jednozmennej prevádzke, 36 a 1/4 hodiny týždenne pri dvojzmennej prevádzke a 35 hodín týždenne pri trojzmennej prevádzke alebo v nepretržitej prevádzke
- **Zvýšenie výmery dovolenky** na päť týždňov a šesť týždňov pri štátnom zamestnancovi, ktorý do konca kalendárneho roka dovŕši najmenej 33 rokov veku a štátnemu zamestnancovi, ktorý sa trvale stará o dieťa
- **Navýšenie platových taríf** od 1. januára 2022 o 13 %
- **Odstupné v podobe jedného funkčného platu** nad rámec zákona a ďalšia úprava v podnikovej kolektívnej zmluve
- **Odchodné v podobe jedného funkčného platu** nad rámec zákona a ďalšia úprava v podnikovej kolektívnej zmluve
- **Jeden deň plateného služobného voľna** na žiadosť zamestnanca
- **Zvýšenie príspevku na doplnkové dôchodkové sporenie** na najmenej 3 % z objemu zúčtovaných plátov štátnych zamestnancov zúčastnených na doplnkovom dôchodkovom sporení
- **Zvýšený prídel do sociálneho fondu** na 1 % povinným prídelom a 0,5 % ďalším prídelom zo súhrnu hrubých plátov zúčtovaných štátnym zamestnancom na výplatu za kalendárny rok
- Možnosť dohodnúť v podnikovej kolektívnej zmluve **dennú výšku náhrady príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti štátneho zamestnanca vo vyššej percentuálnej sadzbe** ako ustanovuje zákon, najviac vo výške 80 % denného vymeriavacieho základu štátneho zamestnanca

Prehľad požiadaviek KOZ SR vyplývajúcich z Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa pre zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone vo verejnom záujme na rok 2022:

- **Skrátenie pracovného času** na 37 a ½ hodiny týždenne pri jednozmennej prevádzke, 36 a 1/4 hodiny týždenne pri dvojzmennej prevádzke a 35 hodín týždenne pri trojzmennej prevádzke alebo v nepretržitej prevádzke
- **Zvýšenie výmery dovolenky** na päť týždňov a šesť týždňov pri zamestnancovi, ktorý do konca kalendárneho roka dovŕši najmenej 33 rokov veku a zamestnancovi, ktorý sa trvale stará o dieťa. Zvýšenie výmery dovolenka na deväť týždňov pre pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca, vysokoškolského učiteľa, výskumného pracovníka a umeleckého pracovníka verejnej vysokej školy alebo štátnej vysokej školy, zamestnanca s najmenej vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa, ktorý vykonáva výskumno-pedagogickú činnosť alebo vedeckú činnosť, výskumnú činnosť a vývojovú činnosť na výskumnom pracovisku organizácie Slovenskej akadémie vied, verejnej výskumnej inštitúcie alebo štátnej rozpočtovej organizácie alebo štátnej príspevkovej organizácie uskutočňujúcej výskum zriadený ústredným orgánom štátnej správy
- **Navýšenie platových taríf** od 1. januára 2022 o 13 %. Záväzok, že zvýšenie platových taríf nebude mať nepriaznivý vplyv na výšku ostatných zložiek funkčných plátov, ktoré boli zamestnancom priznané.

- **Odstupné v podobe jedného funkčného platu** nad rámec zákona a ďalšia úprava v podnikovej kolektívnej zmluve
- **Odchodné v podobe jedného funkčného platu** nad rámec zákona a ďalšia úprava v podnikovej kolektívnej zmluve
- **Jeden deň plateného pracovného voľna** na žiadosť zamestnanca
- **Zvýšenie príspevku na doplnkové dôchodkové sporenie** na najmenej 3 % z objemu zúčtovaných plátov zamestnancov zúčastnených na doplnkovom dôchodkovom sporení
- **Zvýšený prídel do sociálneho fondu** na 1 % povinným prídelom a 0,5 % ďalším prídelom zo súhrnu hrubých plátov zúčtovaných zamestnancom na výplatu za kalendárny rok
- Možnosť dohodnúť v podnikovej kolektívnej zmluve **dennú výšku náhrady príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca vo vyššej percentuálnej sadzbe** ako ustanovuje zákon, najviac vo výške 80 % denného vymeriavacieho základu zamestnanca

Odpoveď zamestnávateľa (Úradu vlády SR) na požiadavky KOZ SR:

- **Vyslovený nesúhlas s predloženými kolektívnymi zmluvami vyššieho stupňa:**
 - Vplyv navýšenie platových taríf o 13 % by predstavoval dopad na rozpočet verejnej správy vo výške 1 mld. €
 - Predpokladajú negatívne hospodárske výsledky a pravdepodobne príde k redukcii pozitívnych makroekonomických očakávaní ešte z júna 2021
 - Ekonomia by mala spomaliť tempo rastu najmä v dôsledku nedostatku komponentov vo výrobnjej sfére
 - Na makroekonomické predpoklady nadväzujú pravdepodobné redukcie v daňových prognózach a pesimistickejší výhľad v naplňaní príjmovej strany rozpočtu
 - Argumentovanie zvýšenými nákladmi na riešenie pandémie COVID-19 a predpoklad jej pretrvávania – najmä vyplácanie príspevku na udržanie zamestnanosti
 - Makroekonomické výsledky a náklady na riešenie pandémie COVID-19 sa negatívne odrazia na deficite verejných financií (zjednodušene - výdavky verejnej správy prevyšujú jej príjmy)
 - Nevyhnutnosť konsolidácie verejných financií s odôvodnením, že v minulosti sa nedosahoval vyrovnaný rozpočet

Výsledky prvého kola kolektívneho vyjednávania:

- Po prvom kole kolektívneho vyjednávania zmluvné strany nedošli k dohode ani na jednom bode kolektívnych zmlúv
- KOZ SR považuje za prioritné otázky nastavenia pracovného času a času odpočinku spolu s valorizáciou platových taríf
- Protinávrh ohľadom valorizácie platových taríf zamestnancov - požiadavka zástupcov zamestnávateľa na prehodnotenie požiadavky valorizácie o 13 %

Dôvody, z ktorých KOZ SR vychádza, na zvolanie protestného zhromaždenia

Kolektívne vyjednávanie:

- **Na základe ekonomických ukazovateľov** prognózovaných v júni 2021 sa predpokladá hospodársky rast pre rok 2022 vo výške 5,0 % (rast HDP, s. c.)
- Zastabilizovať sa má zamestnanosť. V roku 2022 by mala po predchádzajúcom poklese zamestnanosť narásť o 0,9 %
- Zlepšuje sa aj miera nezamestnanosti a v roku 2022 by mala dosiahnuť 6,3 % (podľa výberového zisťovania pracovných síl), čo je úroveň nižšia ako v roku 2020
- Očakáva sa nárast priemerným mesačným nominálnych miezd v národnom hospodárstve o 4,1 % a reálnych miezd o 1,2 %
- **Rast cien** na Slovensku je jedným z najvyšších, na rok 2022 sa predpokladá rast cien o 2,9 %
- Najaktuálnejšie augustové 2021 údaje (rast cien za august o 3,8 %) však ukazujú, že rast cien v roku 2021 bude vyšší, ako sú prognózy z júna 2021
- V priebehu vyjednávania v roku 2020 zástupcovia zamestnávateľa deklarovali, že sa budúca valorizácia bude začínať na percente, ktoré zohľadňuje nárast cien, ktorý nebol nijako kompenzovaný rastom plátov od 1. januára 2021
- Ignorovanie vývoja inflácie spôsobí pokles v reálnych mzdách zamestnancov, čo znamená, že reálne si ľudia za svoje platy nakúpia menej tovarov a služieb ako v predchádzajúcom roku. Klesne kúpyschopnosť obyvateľstva
- **Vláda SR navyšuje výdavky verejnej správy** napríklad nákupom pásových vozidiel za 2 mld. €, antigénovým testovaním za 546 mil. €, očkovacou lotériou za 26 mil. € aj miliardovým nákupom stíhačiek F-16
- **Vláda SR redukovala osobné náklady verejnej správy o 10 %**, čo znamenalo najmä prepúšťanie zamestnancov, pričom pravidelne deklaruje, že chce profesionálnu verejnú správu s kvalitnými a dobre zaplatenými zamestnancami
- Priemerné mzdy vo verejnom sektore sú nižšie ako v súkromnom a v nasledujúcich rokoch sa predpokladá nižší rast miezd vo verejnom sektore ako v súkromnom. To ešte prehĺbi rozdiely odmeňovaní medzi súkromným a verejným sektorom
- **Prepadnutie platových taríf pod minimálnu mzdu.** V základnej stupnici platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme budú pri minimálnej mzde 646 € v roku 2022 pod jej úrovňou 1 až 4 platová trieda a v platových tarífach štátnych zamestnancov to bude 1 a 2 platová trieda
- KOZ SR predpokladá, že valorizácia o 13 % predstavuje zvýšené náklady verejnej správy o 760 mil. €, pričom až 56 % z objemu navýšenia plátov sa vráti do rozpočtu verejnej správy prostredníctvom daní a odvodov

Minimálna mzda a odmeňovanie:

- **Vláda SR zmenila tzv. automat na stanovenie minimálnej mzdy**, pokiaľ nedôjde k dohode sociálnych partnerov, zo 60 % priemernej mzdy v národnom hospodárstve na 57 %, čo znamenalo zníženie minimálnej mzdy na rok 2022 z 680 € na 646 €. Minimálna mzda na rok 2022 tak oproti predchádzajúcemu roku vzrastie len o 23 €
- **Od roku 2022 sa zmrazujú mzdové zvýhodnenia za prácu v sobotu, nedeľu a nočnú prácu**

- **Znižuje sa aj rast minimálnych mzdových nárokov medzi jednotlivými stupňami náročnosti práce**
- V európskom porovnaní (Eurostat) **Slováci zarábajú 4. najnižšie hrubé priemerné mzdy** (v roku 2020). Za Slovenskom je len Bulharsko, Turecko a Lotyšsko. **Zohľadnením nákupnej sily slovenského eura Slováci zarábajú najnižšie hrubé priemerné mzdy spomedzi sledovaných európskych krajín** (na roku 2020) – Slovensko v roku 2020 malo podľa Eurostatu najnižšie hrubé priemerné zárobky v parite kúpnej sily. V roku 2020 nás zárobkami v parite kúpnej sily predbehlo aj Bulharsko.
- Odhaduje sa, že **reálne mzdy** vzrastú v roku 2022 len veľmi mierne, o 1,2 %. Pokiaľ valorizácia miezd nebude vyššia ako rast cien, hrozí zamestnancom, že reálne im mzdy vôbec nevzrastú a môžu dokonca poklesnúť

Odbory:

- Vláda SR svojimi legislatívnymi zmenami **oslabila postavenie odborov na podnikovej úrovni**
- **Sociálny dialóg je udržiavaný na veľmi nízkej formálnej úrovni**, čo má za následok, že legislatíva je prijímaná bez odbornej diskusie s odbormi, často sa obchádza celý legislatívny proces a zmeny, ktoré sa dotýkajú zamestnancov, sa presadzujú cez poslanecké zmeny v zákonoch
- **Zrušili sa extenzie kolektívnych zmlúv**, ktoré nastavovali spravodlivé pracovné podmienky v odvetviach a udržiavali férovú konkurencieschopnosť podnikov
- Vláda SR zmenami v zákone o tripartite zaviedla **nerovnaké postavenie členov na tripartite**, keďže členovia, ktorí nespĺňajú reprezentatívnosť aspoň 100 000 zamestnancov, sa môžu napriek tomu prihlásiť do tripartity a získať v nej členstvo

Návrh na obsahové, organizačné a finančné zabezpečenie protestných pochodov za práva všetkých zamestnancov je v zmysle prijatých štandardov predkladaný na rokovanie Snemu KOZ SR.

PROTESTNÉ ZHROMAŽDENIE NA PODPORU KOLEKTÍVNEHO VYJEDNÁVANIA VO VEREJNEJ A ŠTÁTNEJ SLUŽBE A NA PODPORU ZVYŠOVANIA MIEZD, PLATOV A ŽIVOTNEJ ÚROVNE

ÚVODNÉ USTANOVENIA/OBSAHOVÉ ZABEZPEČENIE

I. CIEĽ

- Získanie rešpektu voči zástupcom zamestnancov/ rešpektu voči pracujúcim
- Zdôraznenie nevyhnutnosti a potreby existencie odborov
- Vyjadrenie nesúhlasu voči snahe vlády o znižovanie mzdových a sociálnych štandardov pracujúcich

II. HESLÁ VYUŽITELNÉ PRI PRÍPRAVE BANNEROV NA PROTEST:

#ZaslúžimSiViac

#REŠPEKT

#PýtamSiViac

#LepšiaBudúcnosť

#SpravodlivýPlat

#ZodpovednosťZaBudúcnosť

#PrácaPoslanie

#SpoluZaSpoločnúVec

#NízkyPlatŽiadnaBudúcnosť

Mám svoju prácu rád, preto si pýtam VYŠŠÍ PLAT

Bojujeme za všetkých

Potlesk nestačí

Bod zlomu

Hrdinami iba na chvíľu

Na odboroch záleží (Trade Unions Matter)

Rešpekt zamestnancom – rešpekt odborom

Rešpekt pre všetkých pracujúcich

Odbory sú budúcnosť

Byť v odboroch je sexy

Pracovať a nebáť sa

Na čo nám je taká vláda, čo nás nemá vôbec rada?!

Sme tu za pracujúcich, sme tu za vás!

III. TERMÍN A MIESTO PROTESTNÉHO ZHROMAŽDENIA

- 27. októbra 2021 na Námestí Slobody v Bratislave (pred Úradom vlády SR)
so začiatkom o 14.45 hod.

**účastníci protestu budú symbolicky označení čiernou stužkou, rovnako ňou budú označení aj podporovatelia aktivity, ktorí sa nemôžu osobne protestu zúčastniť*

IV. PREDPOKLADANÝ POČET ÚČASTNÍKOV

2500 účastníkov

Všetci účastníci sú povinní dodržiavať aktuálne platné hygienické opatrenia a nariadenia Úradu verejného zdravotníctva a regionálneho úradu verejného zdravotníctva - <https://korona.gov.sk/>.

V. ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE

Garant podujatia: *Predstavenstvo KOZ SR*

Riadenie priebehu podujatia a realizácia: Kancelária KOZ SR a odborové zväzy

A. KOZ SR ZABEZPEČUJE:

1. Oznámenie o konaní protestného pochodu na mestských úradoch – oznámenie o zvolaní verejného podujatia, vybavenie žiadosti o povolenie záberu verejného priestranstva
2. Oznámenie o konaní akcie na regionálnom úrade verejného zdravotníctva (ak bude potrebné)
3. Dodávku odbornej montáže a demontáže tribúny, ozvučenie podujatia – dodávateľským spôsobom
4. Organizáciu príchodu účastníkov na mieste konania a ich koordináciu počas protestu
5. Administráciu jednotlivých aktivít (oznámenia, povolenia, splnomocnenia, písomná komunikácia a pod.).
6. Marketingové aktivity – komunikácia s miestnymi, verejnoprávnymi a súkromnými médiami
7. Komunikáciu s odborovými zväzmi

Zodpov. : Predstavenstvo KOZ SR

Realizátor: Kancelária KOZ SR

Termín : v konaní a podľa termínu protestu

B. ODBOROVÉ ZVÄZY ZABEZPEČUJÚ:

1. Informovanie základných organizácií odborových zväzov o konaní protestného zhromaždenie
2. Zabezpečenie účasti členov odborových zväzov a ich označenie čiernymi stužkami
3. Zabezpečenie dopravy pre účastníkov protestu a jej financovanie
4. Vlajky, logá OZ, protestné heslá, označenie čiernymi stužkami

Zodpovední: predsedovia odborových zväzov

VI. MEDIALIZÁCIA PODUJATIA/MARKETING A REKLAMA

1. Informácie na web-stránke KOZ SR a členských odborových zväzov
2. Informácie na sociálnych sieťach – twitter, facebook
3. Informácia o konaní a obsahu protestu pre printové, elektronické média, rozhlas, televízia, tlačové agentúry
4. Brífing počas konania protestu a podľa vývoja situácie a potreby

VII. FINANČNÉ ZABEZPEČENIE

Kalkulácia nákladov na komunikáciu cieľa a obsahu a zabezpečenia protestného zhromaždenia

KALKULÁCIA NÁKLADOV		
na zabezpečenie protestných pochodov - 27.10.2021		
<i>(Návrh KOZ SR)</i>		
PROPAGÁCIA A MARKETING/PR komunikácia		
	grafický návrh reklamných banerov a ich výroba, komplexná komunikačná a PR podpora/sociálne siete, záznam akcie, videozostrihy/spoty	2 000 €
PRIESTORY A TECHNIKA		
	zvuková, pódiová a konštrukčná technika	850 €
SPOLU		2 850 €
Poznámka:	<i>Kalkulované náklady podľa položiek môžu byť presúvané pri dodržaní celkovej výšky schválených nákladov.</i>	

